

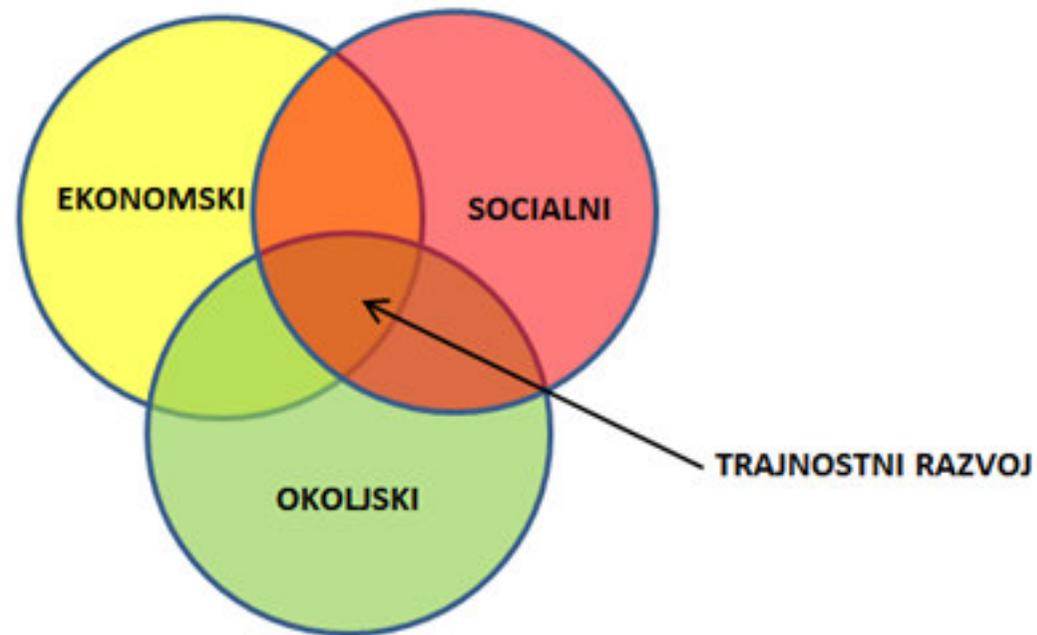
Vrednote prostora

Dr. Anton Polšak

Seminar DUGS in ZRSŠ, oktober 2012

Trajnostni razvoj

Slika 1: Vidiki trajnostnega razvoja. Povzeto po: Demšar, Mitrovič, 2007: 3 in dr.

TRAJNOSTNI RAZVOJ

```
graph TD; A[TRAJNOSTNI RAZVOJ] --- B[OKOLJE]; A --- C[DRUŽBA]; A --- D[GOSPODARSTVO];
```

OKOLJE

- varovanje in zaščita
- učinkovita raba virov
- učinkovita raba energije
- upoštevanje nosilnosti okolja

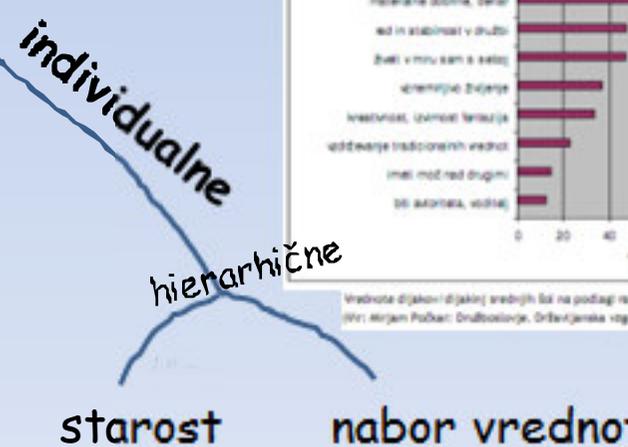
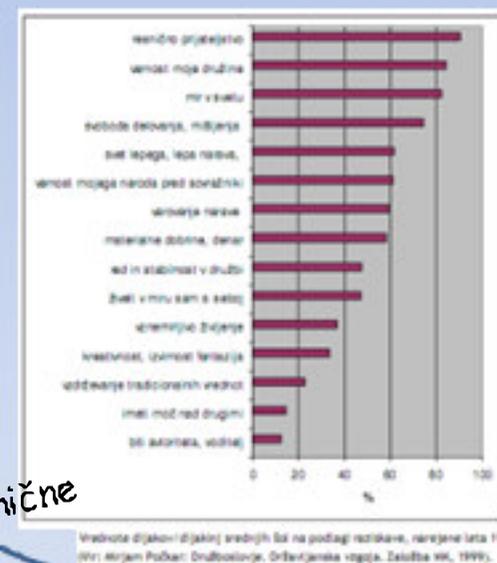
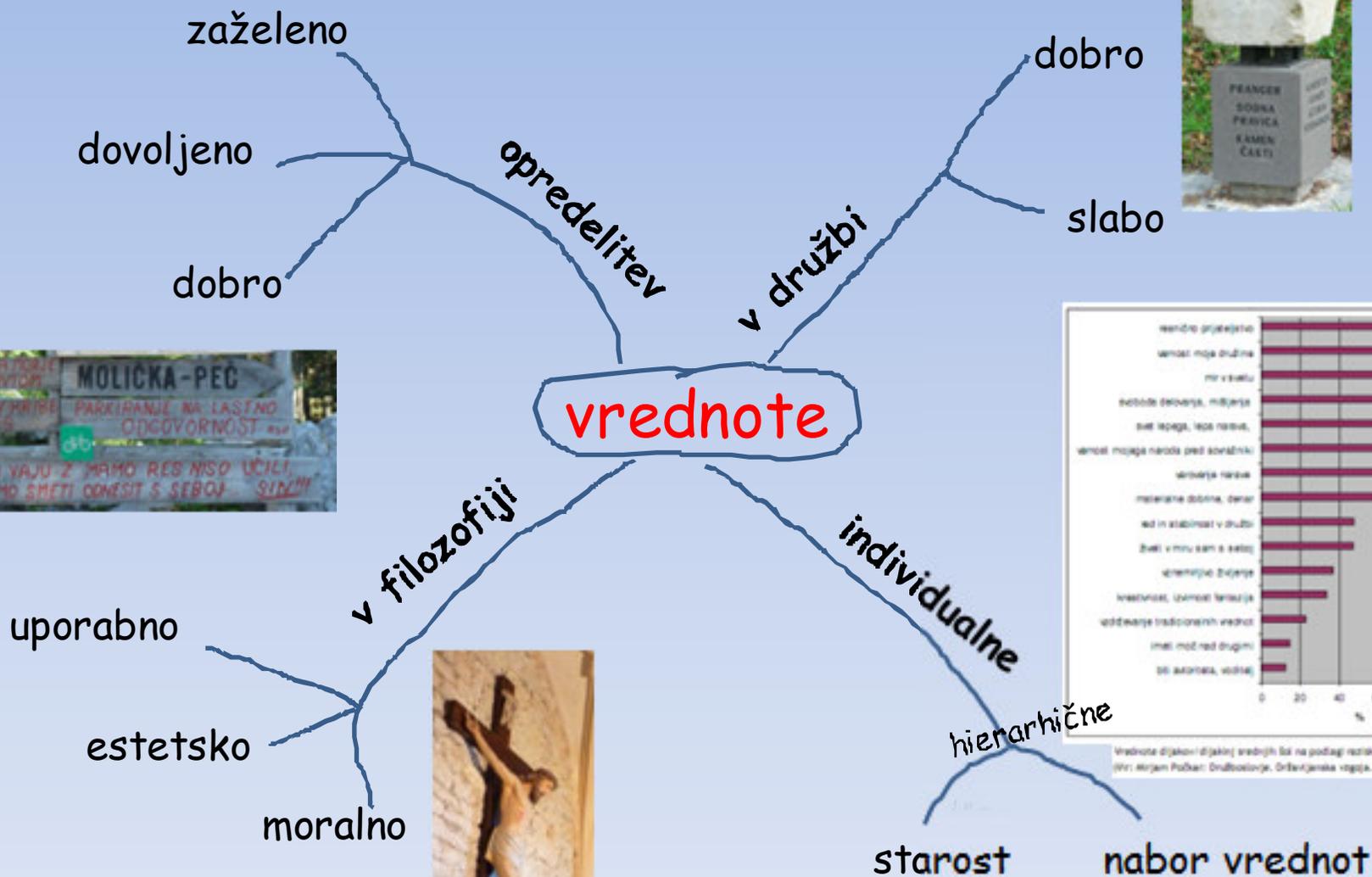
DRUŽBA

- pravice
- enake možnosti
- socialna vključenost
- osebno blagostanje
- vključevanje v procese odločanja
- spodbujanje ustvarjalnosti
- zadovoljevanje potreb

GOSPODARSTVO

- inovativnost
- produktivnost
- učinkovitost
- stabilnost
- visoka stopnja zaposlenosti
- kakovostna delovna mesta
- ustvarjanje dodane vrednosti

Vrednote

Vrednote prostora

ekonomske

ekološke

kulturne in družbene

EKOLOŠKE VREDNOTE

- **Varovanje in zaščita** (genetska raznovrstnost, naravno okolje, zdravje, itd.).
- **Učinkovita raba** (energije in virov, recikliranje odpadkov, itd.).
- **Upoštevanje nosilnosti okolja** (stabilnost, prilagodljivost, obnovljivost).

EKONOMSKE VREDNOTE

EKOLOŠKE VREDNOTE

EKONOMSKE VREDNOTE

- **Bivanjske vrednote** (prostor kot nosilec in okvir človekovega bivanja in delovanja).
- **Produksijske vrednote** (fiskalna vrednost, tržna vrednost, kmetijska pridelava, lov, turizem, itd.).
- **Neproduksijske vrednote** (doživljajske: pešačenje, čolnarjenje, fotografiranje, itd.)

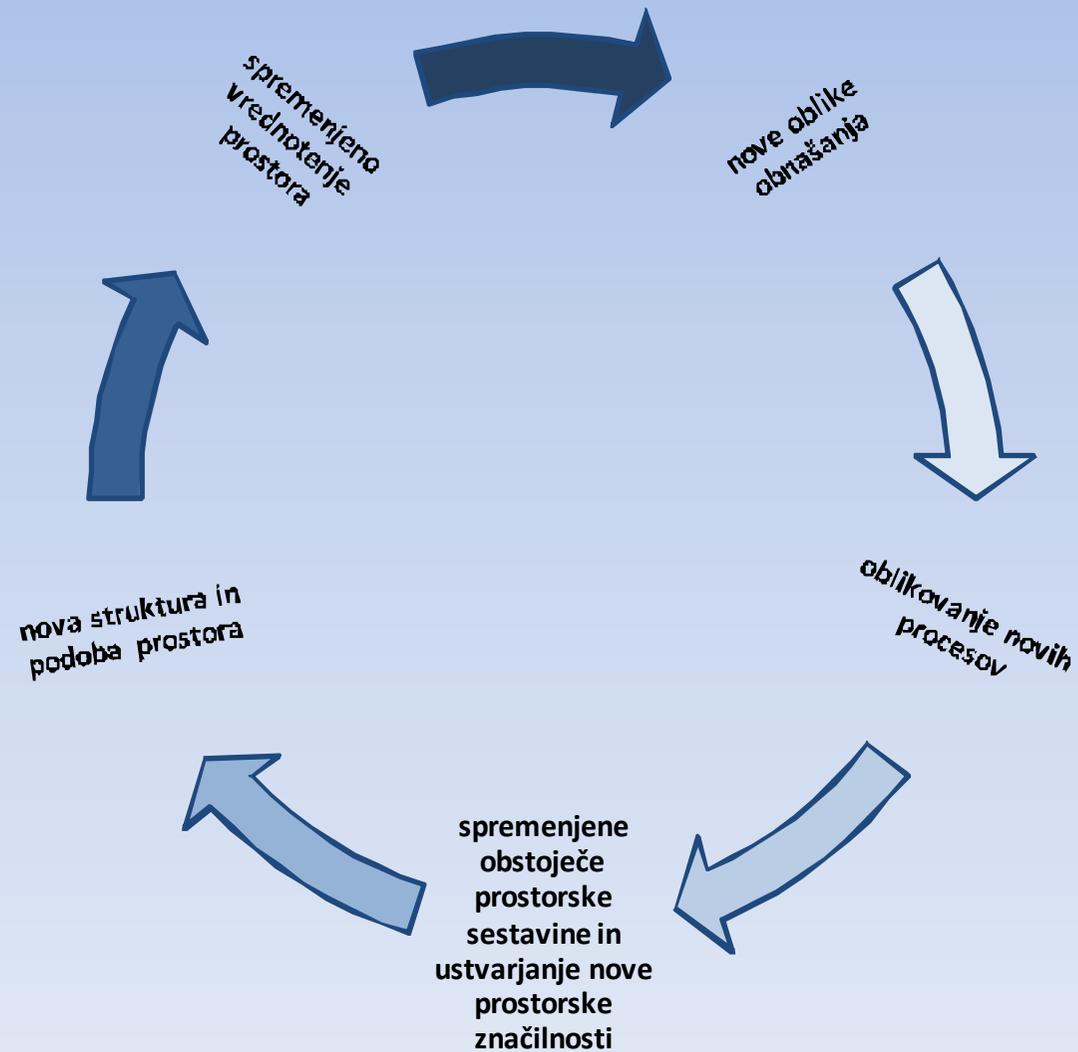

- **Znanstvene vrednote** (razumevanje prostora in njegovega razvoja).
- **Estetske vrednote** (naravne, kulturne lepote).
- **Zgodovinske vrednote** (razumevanje sebe s pomočjo razumevanja naše zgodovine, zgodovinski spomin).
- **Kulturne in simbolne vrednote** (pomen naravnih in kulturnih značilnosti za oblikovanje identitete).
- **Arhitekturne vrednote** (materiali, oblike, ustvarjalnost, razumevanje okolja).
- **Duhovne vrednote** (pogled v lastno notranjost, ki ga navdihuje prostor).

KULTURNE IN DRUŽBENE VREDNOTE

Vrednote in prostor

Vrednote in prostor, metode dela

METODE POSREDNEGA OPAZOVANJA

- projekcija, prikaz
- razlaga
- pogovor
- delo s tekstom
- delo s slikovnim gradivom

METODE NEPOSREDNEGA OPAZOVANJA

- opazovanje, zaznavanje, občutenje
- zbiranje vzorcev

Posebne oblike in metode dela

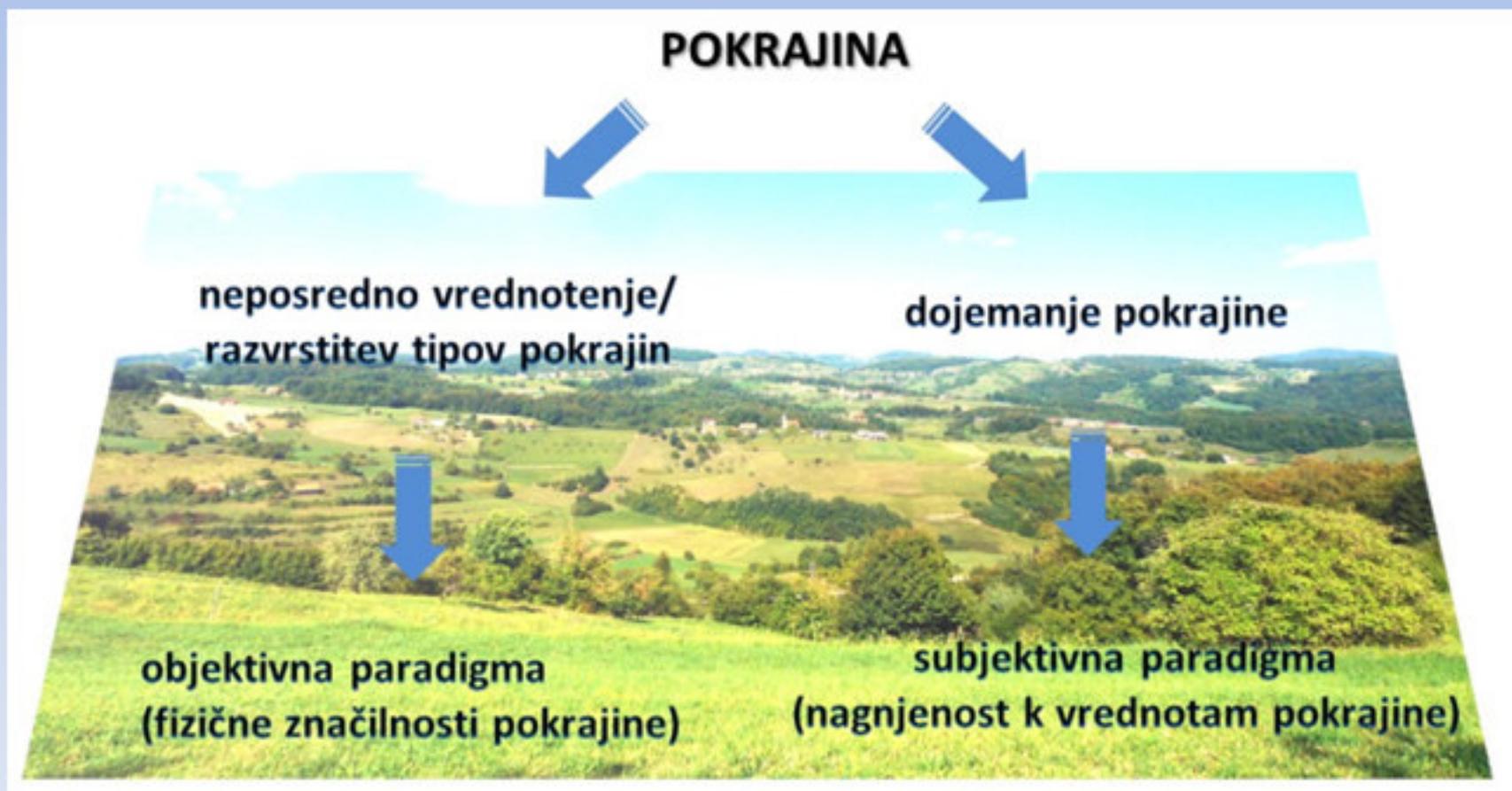
- BRAINSTORMING
- DELO V SKUPINAH
- TERENSKO DELO
- „JIGSAW“ METODA (kroženje med skupinami)
- Gulliverjev zemljevid

Učila in gradivo

- **Topografske in tematske karte** (orientacija, pripomoček za delo na terenu, vnašanje zaznamkov, raba tal, razmestitev objektov...).
- **Letalski posnetki** (Gulliverjev zemljevid).
- **3D animacije** (prelet obravnavanega območja).
- **Stare fotografije** (stanje prostora v preteklosti).
- **Simulacijski modeli** (stanje v prostoru v prihodnosti).
- **Leposlovna besedila** (izraz občutenja in videnja pokrajine).

Dojemanje pokrajine

Objektivistična (fizična) paradigma Lepota kot notranja kakovost pokrajine	Subjektivistična (psihološka) paradigma Lepota kot kakovost v očeh opazovalca
Subjektivna (subjektivnost predstavljena kot objektivnost).	Objektivna (objektivno vrednotenje subjektivnosti).
Pogosto brez teoretičnega ogrodja.	Pogosto s teoretičnim ogrodjem.
Poskuša razumeti fizične attribute pokrajine (zlasti za potrebe gospodarjenja z njo).	Poskuša razumeti nagnjenost ljudi, da bi razumela fizične komponente, ki prispevajo h kakovosti pokrajine.
Kakovost pokrajine razlikuje na osnovi implicitnih domnev.	Kakovost pokrajine razlikuje na podlagi jasnih stališč, nagnjenosti opazovalcev.
Ne omenja (išče) vzrokov.	Išče razlago vzrokov.
Empirična; uporabni pristop.	Eksperimentalna; testira hipoteze in razširja pristop.
Veljavnost rezultatov samo za območje raziskave.	Išče rezultate za širšo uporabo.
Ne išče razlage za naklonjenost različnim pokrajinam.	Poskuša razumeti naklonjenost ljudi določenim pokrajinam.
Ocenitev ima pogosto terensko osnovo.	Za ocenitev išče večinoma nadomestke (fotografije).
Relativno lahka, poceni in hitra.	Relativno težka, draga in počasna za izvedbo.
Ne uporablja (različnih) anketirancev za vrednotenje kakovosti pokrajine, zato ne more oceniti razlik v njihovi naklonjenosti. Enotna za vse opazovalce.	Raziskuje naklonjenost glede na značilnosti anketirancev – starost, spol, izobrazba, socio-ekonomska struktura, kultura.
Neponovljiva in enkratna: uporaba pristopa ob različnih uporabnikih ima rezultat različne ocenitve pokrajin.	Ponovljiva (ob ustreznem vzorcu bi morale ugotovljene nagnjenosti obstajati v več študijah).
Zaradi subjektivnosti in neponovljivosti so rezultati kratkoročni in vprašljivi.	Zaradi objektivnosti in ponovljivosti rezultati razširjajo znanje in so za preučevano skupnost relativno stalni.
Ni uporabna za napovedovanje, razen na splošno.	Sposobna napovedati učinek pokrajinskih sprememb na kakovost pokrajine.

Objektivistična in subjektivistična paradigma.

Vir: Lothian, 1999, 180, cit. po: Makuc, 2005, 33; Lothian, 2000, 161.

Naravna, kulturna, arhitekturna pokrajina ali morebiti pokrajina?

Problemi in razlikovanja v strokah so že pri pojmu **pokrajina**.

Geografski terminološki slovar mu daje 4 pomene (Kladnik in sod., 2005, 292):

- »1. spl. geogr. del Zemljinega površja, ki ima glede na prepletanje geografskih pojavov, prvin in součinkovanja geografskih dejavnikov svojski značaj, videz, po katerem se razlikuje od svoje okolice **S**: regija (2)
2. spl. geogr. ozemlje s prevlado ene ali več pokrajinskih prvin
3. spl. geogr. videz Zemljinega površja **S**: krajina (2)
4. spl. geogr. upravna enota višje ravni«.

Zlasti v **arhitekturi** je v rabi izraz **krajina**, ki je po njihovi opredelitvi skoraj identičen geografski pokrajini v smislu celote fizičnih, naravnih, antropogenih in družbenih pojavov ter njihove medsebojne povezanosti.

Po **Odloku o prostorski strategiji Slovenije (2004)** naravna krajina obsega dele zemeljskega površja, ki se kažejo v krajinski sliki kot izrazito naraven svet, v katerem teče razvoj po zakonih narave, brez človekovih posegov. Merilo stopnje naravnosti krajine je ohranjenost ekosistema, pri čemer je izhodišče njegovo klimaksno stanje.

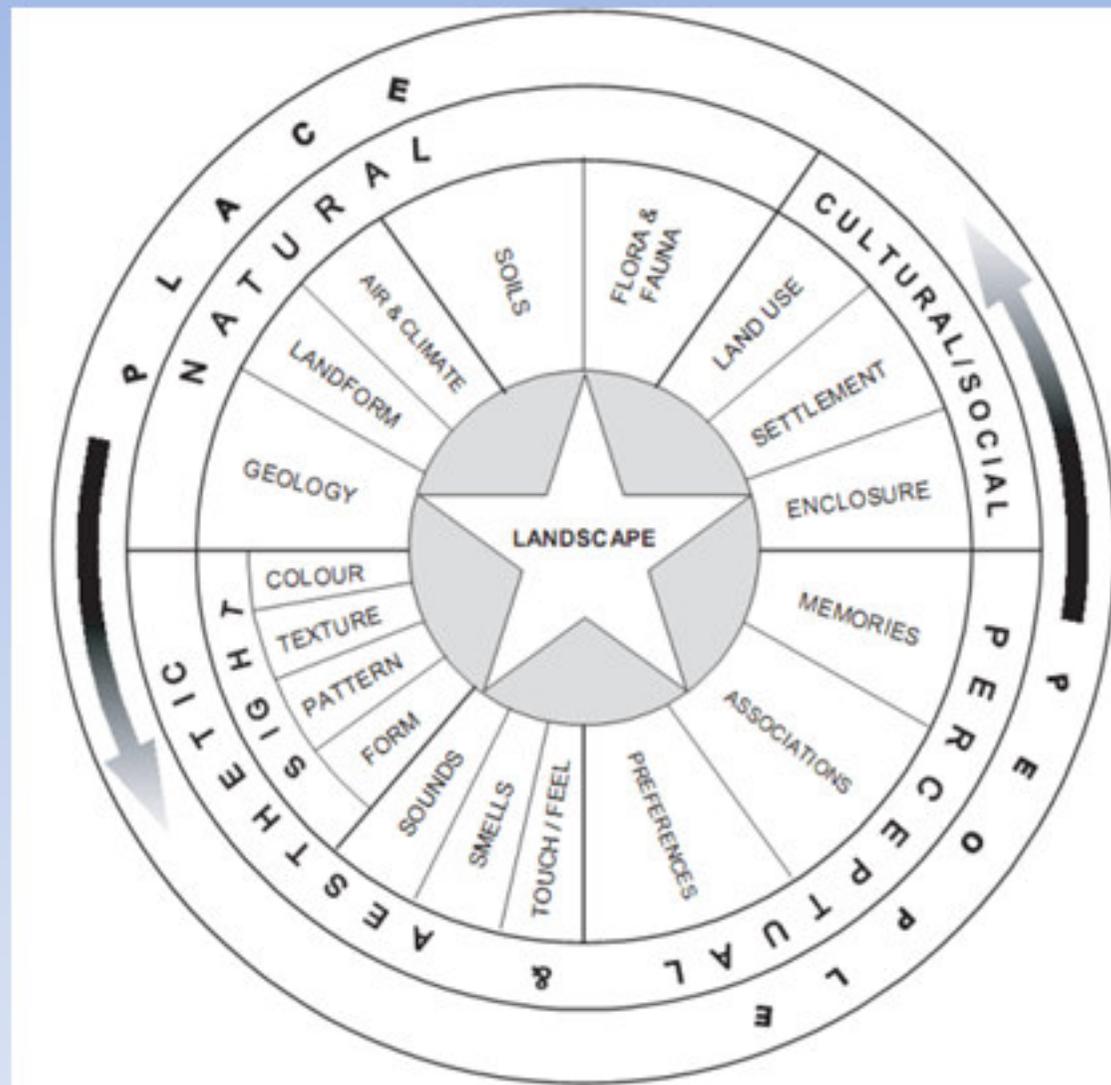
Kot drugi zelo pogost pojem se uporablja izraz **kulturna pokrajina**. Tega geografski terminološki slovar opredeljuje kot:»...pokrajina, kjer antropogene pokrajinske prvine prevladujejo nad naravnimi...«.

Odlok o prostorski strategiji Slovenije (2004) definira kulturno krajino kot rezultat vzajemnih učinkov naravnih procesov in človekovega delovanja in pri tem loči:

- kulturne krajine, ki jih je oblikoval in ustvaril človek zaradi estetskih razlogov,
- organsko nastale kulturne krajine, ki so izvirno nastale iz socialnih, ekonomskih, administrativnih in/ali religioznih razlogov,
- asociativne kulturne krajine, v katerih prevladujejo izrazite religiozne, umetniške ali kulturne povezave z naravnimi prvinami.

Arhitekturna krajina je tista prostorska enota, v kateri je zaradi specifičnih geografskih, kulturno-zgodovinskih, upravnih, socialno-ekonomskih, gospodarskih in drugih pogojev razvoja, predvsem pa zaradi zavestne gradnje in ohranjanja značilnosti bivalnega okolja, mogoče razpoznati enotna merila vseh vrst gradenj, ki sooblikujejo identiteto prostora.

Slika: Pokrajina.

Vir: http://www.naturalengland.org.uk/Images/lcaguidance_tcm6-7460.pdf (16. 9. 2011).

Zvrsti naravnih vrednot

Površinska geomorfološka naravna vrednota

Površinska geomorfološka naravna vrednota je del narave, ki se pojavlja zlasti kot kraška površinska oblika (žlebič, škraplja, vrtača, uvala, kotlič, udornica, draga, kraško polje, kraški ravnik, kraška planota), ledeniška reliefna oblika (ledeniška morena, krnica, balvan, ledeniška dolina, grbina, prag), rečno-denudacijska oblika (korito, soteska, rečna terasa, poplavna ravnica, vršaj), poligenetska reliefna oblika (vrh, gorski greben, sleme, otok, skalne oblike, kot so naravni most/okno, stena, skalni osamelec) ali obalna reliefna oblika (klif, abrazijski spodmol, terasa).

Podzemeljska geomorfološka naravna vrednota

Podzemeljska geomorfološka naravna vrednota je del narave, ki se v naravi pojavlja kot podzemna jama ali brezno. Zakon o varstvu podzemnih jam (Uradni list RS, št. 02/04) določa, da je podzemna jama na naravni način nastali prostor v kamnini, ki je v zunanji prostor zaključen z navpično projekcijo roba pokritega dela jame, ali brezno z vhodno depresijo od tam, kjer naklon pobočja preseže 30 stopinj in katerega prehodni del je daljši ali globlji od 10 m, ne glede na to ali je vhod naraven ali je plod človekovega dela. Jame so votline, razpoke, brezna in podzemni rovi in so lahko suhe ali stalno ali občasno, deloma ali v celoti zalite z vodo. Zaradi morfoloških, hidroloških, favnističnih ali drugih posebnosti se lahko za jamo določi tudi prostor, ki je krajši od 10 m.

Geološka naravna vrednota

Geološka naravna vrednota je del narave, ki je glede sestave in oblike zemeljske skorje ter procesov v njeni notranjosti in na površju ter glede zgodovine Zemlje in evolucije življenja na njej, izjemen, tipičen, kompleksno povezan, ohranjen, redek, znanstvenoraziskovalno ali pričevalno pomemben. V naravi se pojavlja kot nahajališče minerala ali fosila, kot tektonska naravna oblika (prelom, tektonska breča, guba), mineraloška naravna oblika (nahajališče minerala), petrološka naravna oblika (izdanek kamnin), paleontološka naravna oblika (nahajališče fosila), stratigrafska naravna oblika (stratigrafsko zaporedje ali meja), glaciološka naravna oblika (ledeniško jezero, morena, balvan), hidrogeološka naravna oblika (mineralni izvir) ali sedimentološka naravna oblika (sedimentne teksture, evaporiti). Poleg nahajališč mineralov in fosilov so lahko naravne vrednote tudi sami minerali in fosili.

Hidrološka naravna vrednota

Hidrološka naravna vrednota je del narave, ki se pojavlja zlasti kot reka, potok, jezero, morje, del reke, potoka, jezera ali morja, ledenik, izvir, slapišče ali slap.

Botanična naravna vrednota

Botanična naravna vrednota je del narave, ki je ekosistemsko in znanstvenoraziskovalno ali pričevalno pomemben z vidika življenjskega prostora rastlin prostoživečih vrst in se v naravi pojavlja zlasti kot rastišče ogroženih, redkih, endemičnih ali reliktnih vrst, rastišče vrst v azonalnem, disjunktne ali ekstrazonalnem arealu ali klasično nahajališče.

Zoološka naravna vrednota

Zoološka naravna vrednota je del narave, ki je ekosistemsko in znanstvenoraziskovalno ali pričevalno pomemben z vidika življenjskega prostora živali prostoživečih vrst in se v naravi pojavlja zlasti kot habitat ali del habitata ogroženih, redkih, endemičnih ali reliktnih vrst živali ali tipsko nahajališče.

Ekosistemska naravna vrednota

Ekosistemska naravna vrednota je del narave, ki je ekosistemsko in znanstvenoraziskovalno ali pričevalno pomemben z vidika ekosistemov in se v naravi pojavlja zlasti kot ohranjen, redek, vrstno izjemno raznolik del habitatnega tipa, habitatni tip ali večji del ekosistema.

Drevesna naravna vrednota

Drevesna naravna vrednota je drevo ali skupina dreves, ki so izjemnih dimenzij, habitusa, starosti, ekosistemsko, znanstvenoraziskovalno ali pričevalno pomembna, ter vključuje tudi rastišče takšnih dreves in se v naravi pojavlja zlasti kot posamezno drevo zunaj gozdnega prostora in skupina dreves ali posamezno drevo v gozdu, ki zaradi izjemnih lastnosti odstopajo od dreves v okolici.

Oblikovana naravna vrednota

Oblikovana naravna vrednota je del narave, ki ga je človek oblikoval zaradi vzgoje, izobraževanja, oblikovanja krajinskih elementov ali s katerim drugim namenom in je ekosistemsko in znanstvenoraziskovalno ali pričevalno pomembna. V naravi se pojavlja zlasti kot drevored, skupina dreves, park, botanični vrt, alpinetum ali arboretum.

Krajinska vrednota

Krajinska vrednota je del narave, ki ima zaradi značilnosti žive in nežive narave ter človekovega delovanja izjemno, tipično ali redko obliko, razporeditev ali raznolikost krajinskih elementov in se v naravi pojavlja zlasti kot gorski vrh, sleme, greben, območje z množico ali posebno razporeditvijo različnih krajinskih elementov ali območje z značilnim krajinskim vzorcem.

Zavarovana območja

Zavarovana območja so eden izmed ukrepov varstva narave. Zakon o ohranjanju narave opredeljuje naslednje vrste zavarovanih območij:

Širša:

Narodni park (NP) je veliko območje s številnimi naravnimi vrednotami ter z veliko biotsko raznovrstnostjo. V pretežnem delu narodnega parka je prisotna prvobitna narava z ohranjenimi ekosistemi in naravnimi procesi, v manjšem delu narodnega parka so lahko tudi območja večjega človekovega vpliva, ki pa je z naravo skladno povezan.

Regijski park (RP) je obsežno območje regijsko značilnih ekosistemov in krajine z večjimi deli prvobitne narave in območji naravnih vrednot, ki se prepletajo z deli narave, kjer je človekov vpliv večji, vendarle pa z naravo uravnovežen.

Krajinski park (KP) je območje s poudarjenim kakovostnim in dolgotrajnim prepletom človeka z naravo, ki ima veliko ekološko, biotsko ali krajinsko vrednost.

Ožja:

Strogi naravni rezervat (SNR) je območje naravno ohranjenih geotopov, življenjskih prostorov ogroženih, redkih ali značilnih rastlinskih ali živalskih vrst ali območje, pomembno za ohranjanje biotske raznovrstnosti, kjer potekajo naravni procesi brez človekovega vpliva.

Naravni rezervat (NR) je območje geotopov, življenjskih prostorov ogroženih, redkih ali značilnih rastlinskih ali živalskih vrst ali območje, pomembno za ohranjanje biotske raznovrstnosti, ki se z uravnoteženim delovanjem človeka v naravi tudi vzdržuje.

Naravni spomenik (NS) je območje, ki vsebuje eno ali več naravnih vrednot, ki imajo izjemno obliko, velikost, vsebino ali lego ali so redek primer naravne vrednote.

Trenutno imamo v Sloveniji: 1 narodni park, 3 regijske parke, 44 krajinskih parkov, 1 strogi naravni rezervat, 54 naravnih rezervatov in 1276 naravnih spomenikov. Zavarovanih je 256315 ha, kar je 12,64% površine Slovenije. (stanje marec2012)

Krajinski park Sečoveljske soline

Vir: <http://www.kpss.si/si/o-parku/obmocja>

Naravni spomenik Jezeri v Fiesi

Vir:
http://kraj.eu/PICTURES/obalno_notranjska/obala/fiesa/IMG_7104_fiesa_jezeri_v_fiesi_vecje_jezero_big.jpg

Naravni spomenik Debeli rtič

Vir:
http://www.zrsvn.si/sl/povecava.asp?url=../dokumenti/63/1/2006/OePi_debeliRtic_541.jpg

Krajski park Strunjan

Strunjanski klif

naravni rezervat

prepadne stene, visoke do 80 metrov

submediteranska združba črnega gabra in
ojstrice

Pinijev drevored

status naravnega spomenika

116 dreves

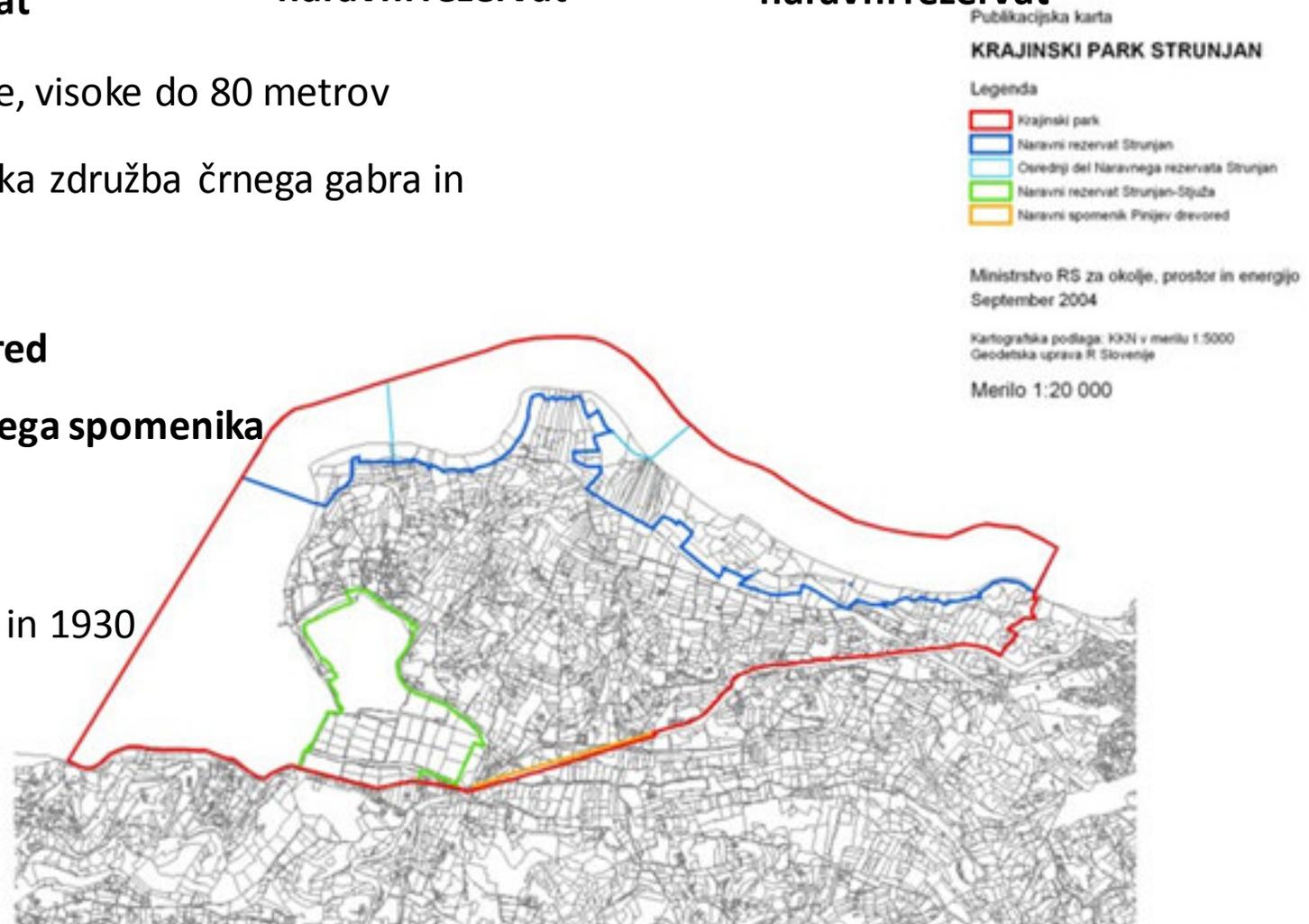
med leti 1920 in 1930

Laguna Stjuža

naravni rezervat

Strunjanske soline

naravni rezervat

Vir: <http://www.shrani.si/f/1T/12/3baEuJkz/krajinskiparkstrunjan.jpg>

Škocjanski zatok

naravni rezervat

sredozemsko mokrišče,
polslano močvirje

122 ha

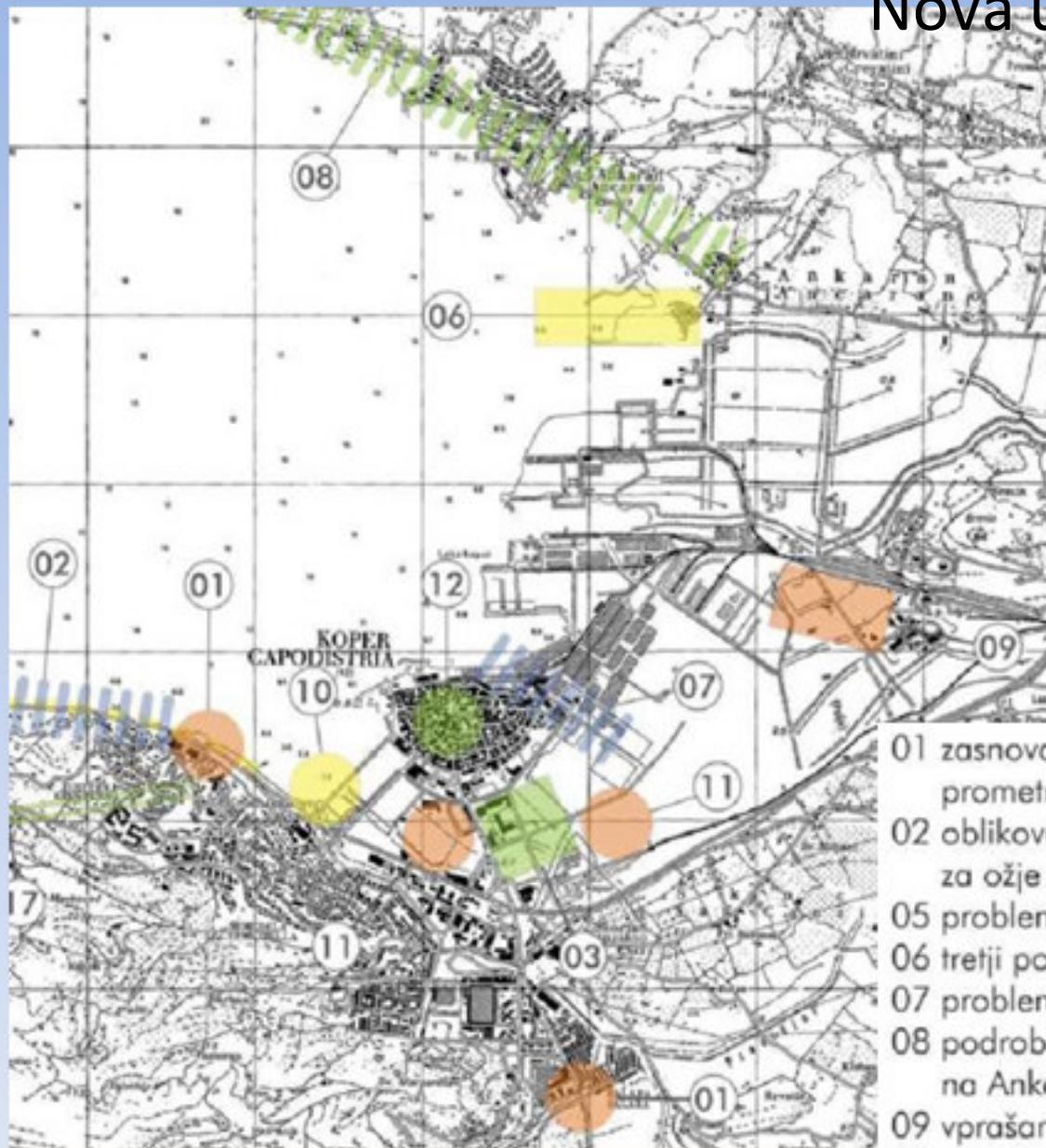

- **naravni rezervat**
(Zakon o naravnem rezervatu Škocjanski zatok; Uradni list RS, št. 20/1998)
- **ekološko pomembno območje – EPO**
(Uredba o ekološko pomembnih območjih; Uradni list RS, št. 48/2004)
- **posebno varstveno območje – območje Natura 2000**
(Uredba o posebnih varstvenih območjih; Uradni list RS, št. 49/2004)
- **naravna vrednota**
(geomorfološka, hidrološka, botanična, zoološka in ekosistemska; Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot; Uradni list RS, št. 111/2004)

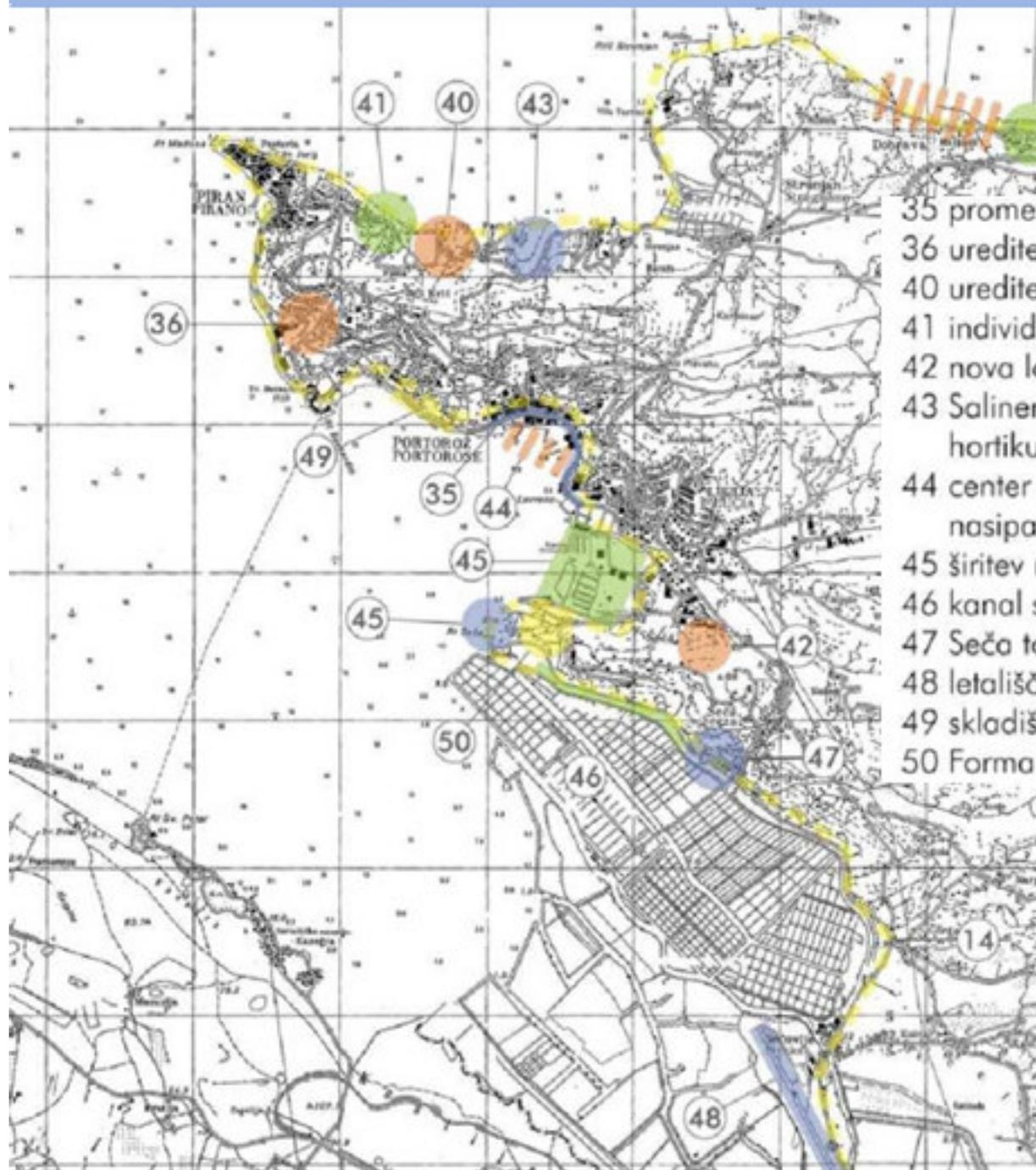
Vir:

http://www.zrsvn.si/sl/povecava.asp?url=./dokumenti/63/1/2006/OePI_skocjanski_540.JPG

Nova ureditev obalnega pasu

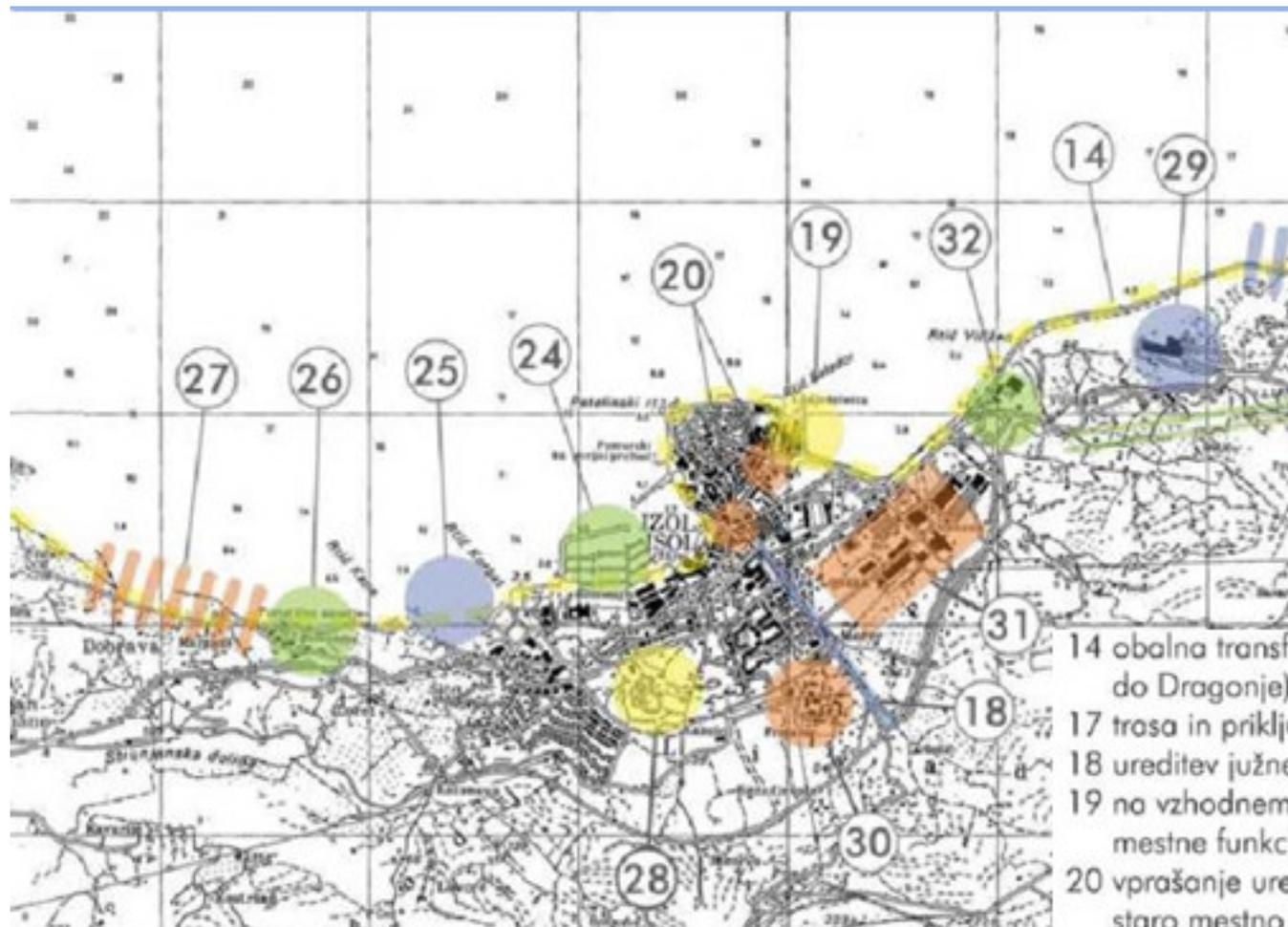

- 01 zasnova posameznih povezav in elementov prometne infrastrukture (Šalara, Žusterna)
- 02 oblikovanje elementov ureditve in prostorska zasnova za ožje območje obalne ceste Koper - Izola
- 05 problem integracije shopping centrov
- 06 tretji pomol
- 07 problem stika Luke in mesta
- 08 podrobnejša merila za urejanje obalnega pasu na Ankaranskem polotoku
- 09 vprašanje stika območja Luke in zaledja
- 10 projekt Marina Koper
- 11 širitev rekreacijskih površin in programov
- 12 znanstveno-izobraževalni programi

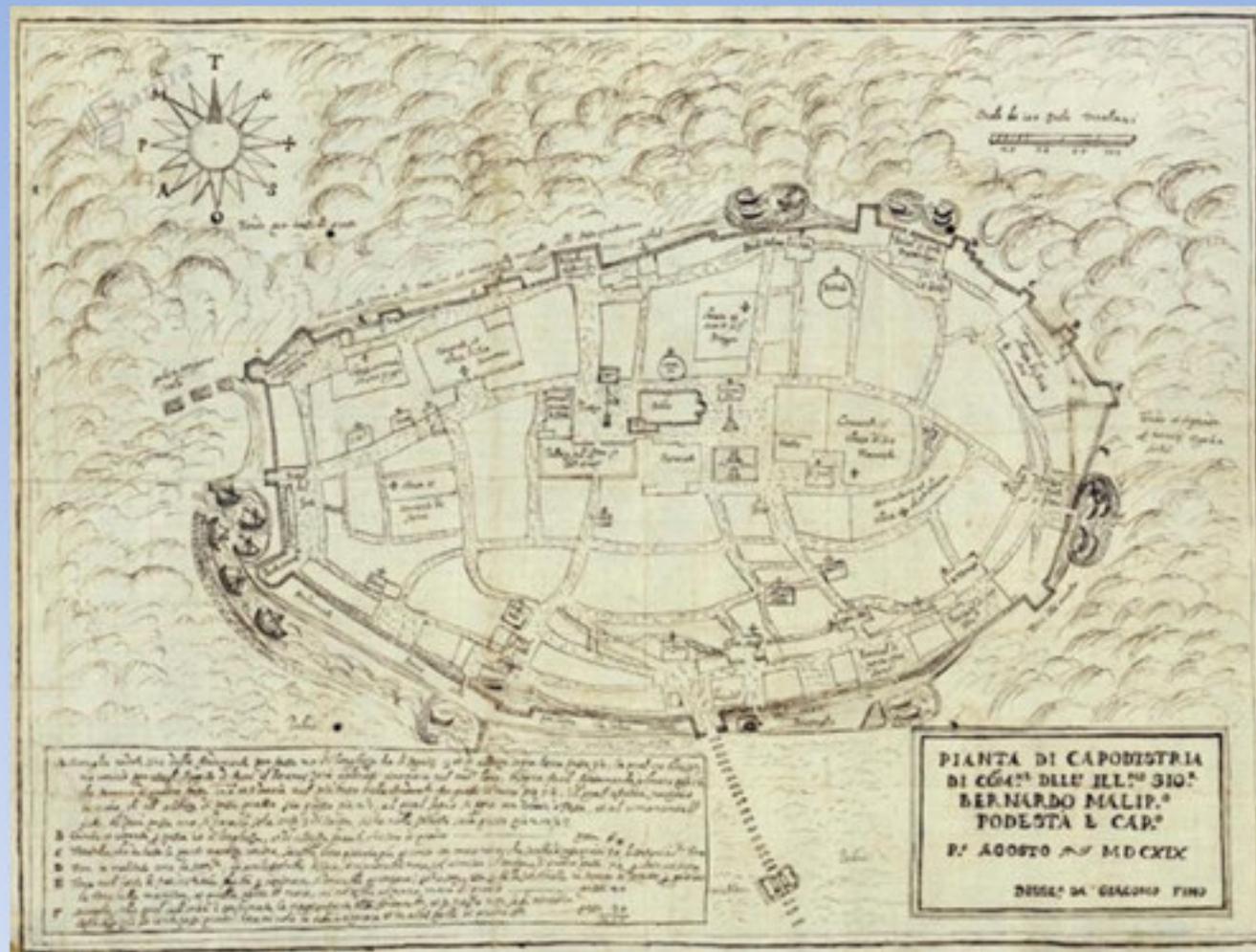
- 35 promet skozi Portorož
- 36 ureditev parkirišča Fornača
- 40 ureditev parkirnih površin
- 41 individualna gradnja
- 42 nova lokacija parkirišča v Seči
- 43 Salinera: ureditev garažne hiše, igrišč in hortikulturnih ureditev
- 44 center Portoroža (širitev in ureditev plaže z nasipavanjem, sprememba prometne ureditve)
- 45 širitev marine in komunalnih privezov: MarinoCity
- 46 kanal sv. Jerneja
- 47 Seča tovarna Droge: sprememba namembnosti
- 48 letališče
- 49 skladišče soli
- 50 Forma viva

<http://www.rrc-kp.si/images/stories/dokumenti/pdf/Obalni-pas-dopolnjeni-povzetek-koncnega-porocila.pdf>

- 14 obalna transferzala (peš pot od Debelega Rtiča do Dragonje)
- 17 trasa in priključek na obalno cesto Koper - Izola
- 18 ureditev južne vpadnice
- 19 na vzhodnem delu mestnega jedra naj bi se razvijale mestne funkcije
- 20 vprašanje ureditve parkirišč; različni koncepti Lonca, staro mestno jedro (za pošto) - centralna garaža ali linijski koncept parkiranja
- 24 marina Izola
- 25 območje Simonovega zaliva
- 26 območje Belvederja
- 27 območje zahodno od Belvederja
- 28 širitve obstoječega poselitvenega območja Livade
- 29 območje bolnišnice
- 30 obstoječa obrtna cona

Koper

Vir slike in besedila:
<http://www.kamra.si/Default.aspx?region=5&module=5&id=1412>

Načrt Kopera, ki ga je 1. avgusta 1619 po naročilu podestata in kapitana Bernarda Malipiera izdelal Giacomo Fino, ponazarja mesto znotraj obzidja. Prikazani so posvetni in sakralni objekti, ulice in trgi kot tudi obzidje z utrdбами in vrati. V zunanosti so upodobljeni različni pristaniščni elementi ter legenda z napotki za popravilo obzidja. Izdelan je bil zaradi potreb po utrjevanju mestnega obzidja. Perorisba, ki jo hrani Državni arhiv v Benetkah, predstavlja poglaviten vir tako za študij geneze mesta, kakor za spoznavanje njegove urbanistične zasnove.

Vir: Pokrajinski arhiv Koper, cit. po: Učakar, 2009.

Soline I. 1804. Vir: Slovenija na vojaškem zemljevidu; cit po: Bonin, Z., 2006.

Vir: <http://skocjanski-zatok.org/rezervat/nastanek-skocjanskega-zatoka/in-geopedija>.

Koper okrog I. 1920.

<http://www.fotoricordo.unito.it/chvi/chvi115.jpg>

Koper 1896 na katastru in danes.

Vir:
http://www.zivetispristaniscem.si/libs/phpthumb/phpThumb.php?src=/sites/zivetispristaniscem_si/silos/34b67f2b545829d471c06a57a2010c0e&f=jpg&h=500

Vir:
http://www.arhiv.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/prostor/pdf/studije/luka_koper.pdf

Vir: <http://www4.slikomat.com/10/0623/4j-IMG-31.jpg>

Osrednji koprski trg se prvič pojavlja v virih pod imenom *plathea comunis* in *plathea comunitatis*. Na Finijevem zemljevidu iz leta 1616 se pojavlja zgolj z imenom Trg. V avstrijskem katastru je imenovan po avstrijskem mestu Leipzig, po kraju kjer so bile Napoleonove čete poražene. Del Titovega trga med stolnico in škofijskim dvorcem se je v tistem času imenoval *Piazza del Duomo*. Leta 1905 izide zgodovinski vodnik po Kopru, v katerem je trg imenovan *Piazza del Duomo*. V tridesetih letih 20. stoletja trg preimenujejo v *Piazza Roma*. Na Titov rojstni dan leta 1946 je bila dana pobuda, da bi se trg imenoval Trg maršala Tita. Nekaj let kasneje postane Trg revolucije. Leta 1956 je osrednji trg ponovno preimenovan, po maršalu Titu, v Titov trg in Trg Brolo je preimenovan v Trg revolucije. Po mnenju zgodovinarke Vlaste Beltram se je trg imenoval po Titu šele leta 1956, ko je Koper pripadel Jugoslaviji. Z osamosvojitvijo Slovenije je ohranil ime Titov trg. Koprski staroselci so ga vedno poimenovali *Piàssa* kot je bilo v rabi za osrednje trge po mestih Beneške republike.

Vir: <http://www.kamra.si/Default.aspx?region=5&module=5&id=498>.

Pomembni arhitekturni spomeniki, ki ga obkrožajo so Pretorska palača, Loža, stolnica, Armeria in Foresteria.

Mesta hiša ali Pretorski palača v začetku 20. stoletja.

Vir:

<http://www.kamra.si/Default.aspx?module=7&id=2329>

Obnova palače I. 1996.

Vir:

<http://www.europeana.eu/portal/record/08520/41ED0E3B07599E5A313DD7DA4C7064F9E29D1341.html>

Pretorska palača ali občina zavzema ves južni del osrednjega mestnega trga, nekdanje Platea Communis, v zač. 20. stol. Trga ob stolnici, danes Titovega trga. Zgrajena je bila sredi 15. stoletja, na mestu, kjer sta pred tem stali samostojni palači.

V njej so imeli med beneško upravo Kopra svoj sedež podestat, kapitani in Veliki Svet.

Danes je tukaj sedež župana.

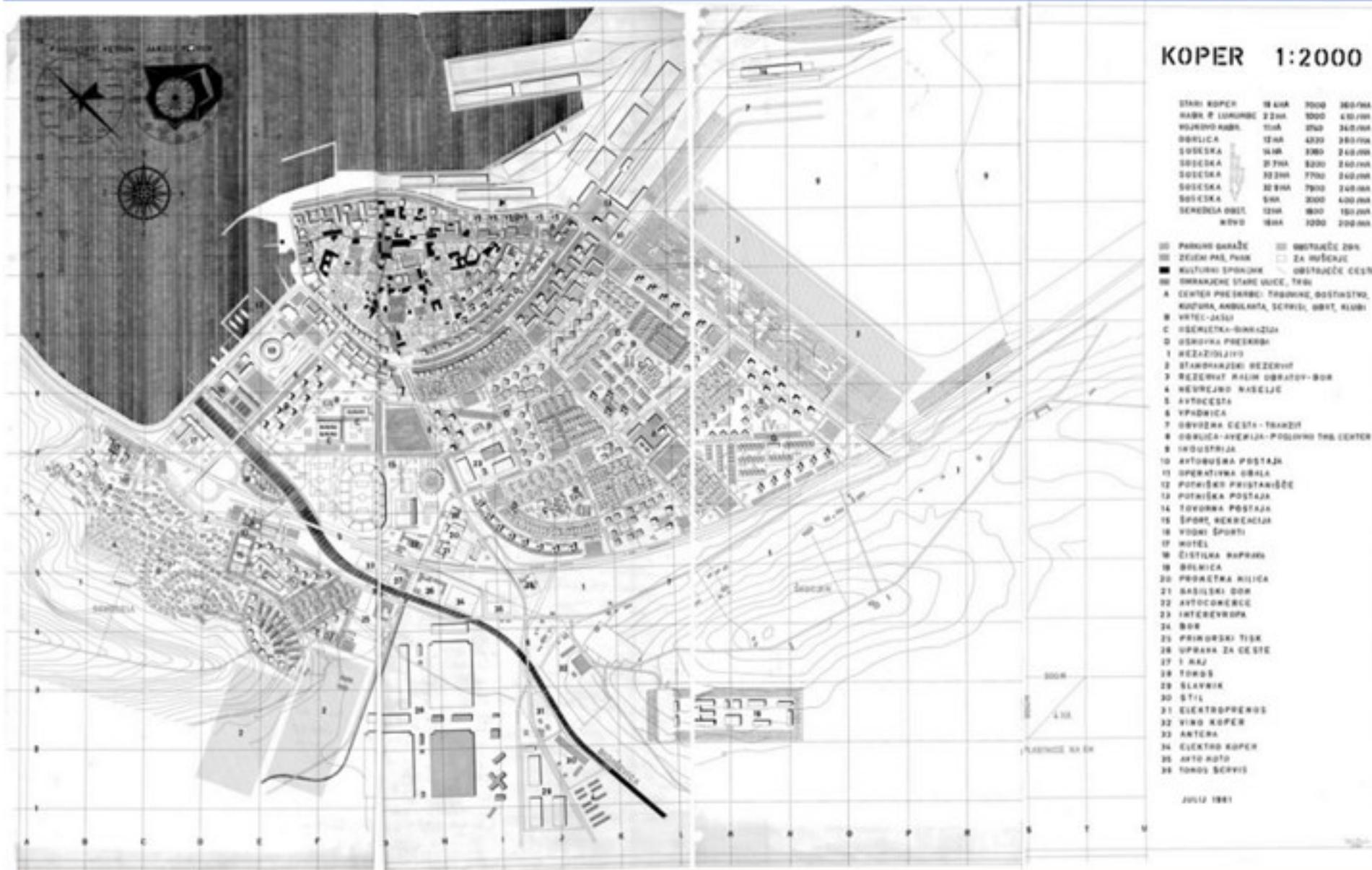
Razglednica prikazuje mestno Ložo (Loggia), ki je bila dograjena leta 1464 in stoji na sedanjem Titovem trgu. Loža je predstavljala obliko neposredne demokracije v času Beneške republike, saj so se v zakonodajne in sodne zadeve lahko vključevali s svojimi razpravami vsi meščani, preden so bile potrjene na Velikem svetu v nasproti stoječi Pretorski palači. Ob koncu 19. in v 20. stoletju je služila kavarniški dejavnosti, v prvem nadstropju pa deluje zadnjih štirideset let galerija Loža, v sklopu Obalnih galerij Piran.

Vir slike in besedila: <http://www.kamra.si/Default.aspx?region=5&module=7&id=3462>

Vir: <http://www.slikomat.com/slika/3521948.htm>

Edo Mihevc, Koper, 1961.

Vir: http://www.arhiv-koper.si/galerija?p_p_id=31&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-2&p_p_col_count=1&_31_struts_action=%2Fimage_gallery%2Fview&_31_folderId=30700

Vir: <http://www.primorske.si/Primorska/Istra/Za-Zarnica-je-Capovista-vizionarska.aspx>

Vir:
http://podpalmo.si/Novice/politika/Capovista_ali_po_pokic__

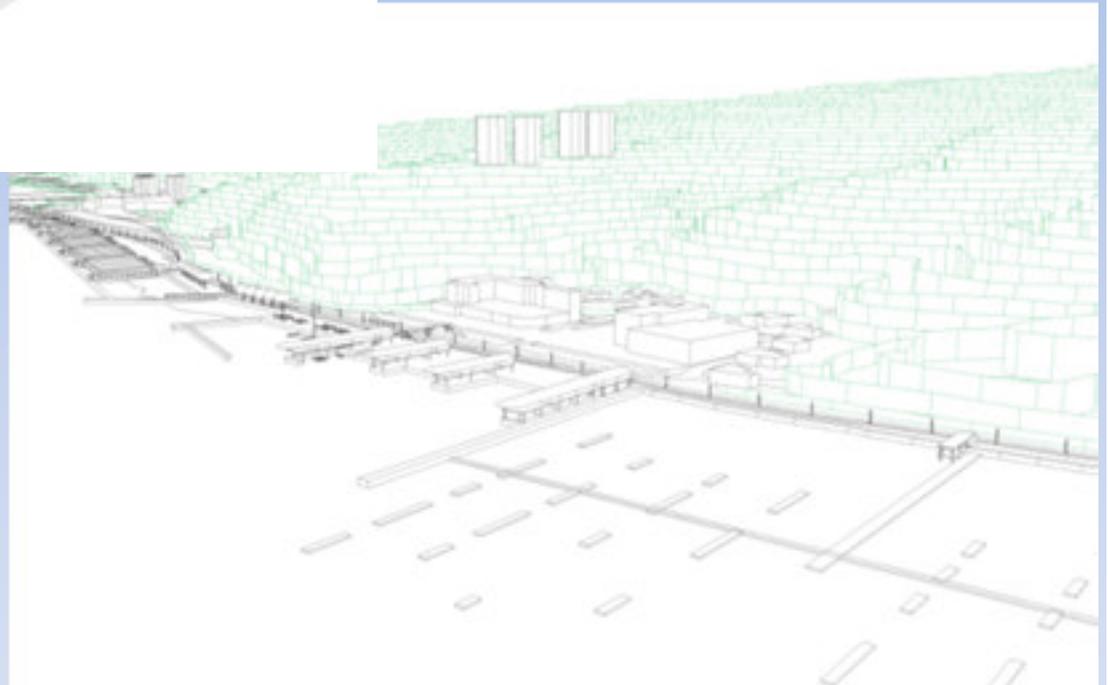
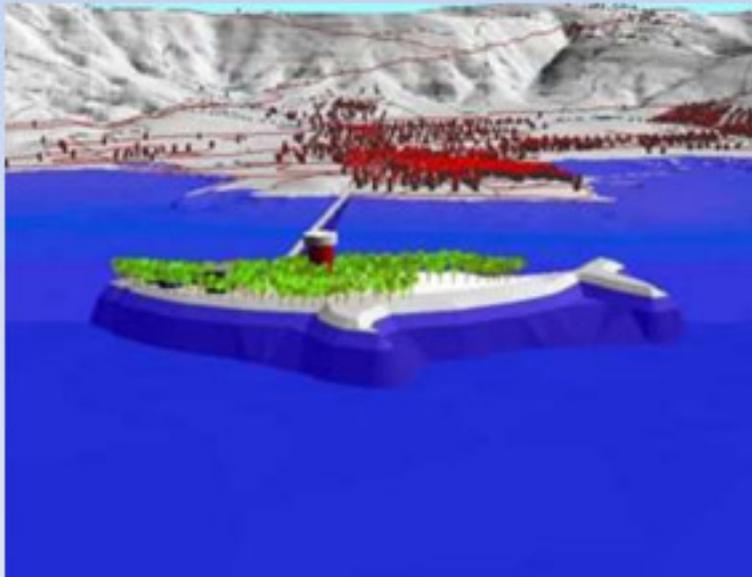
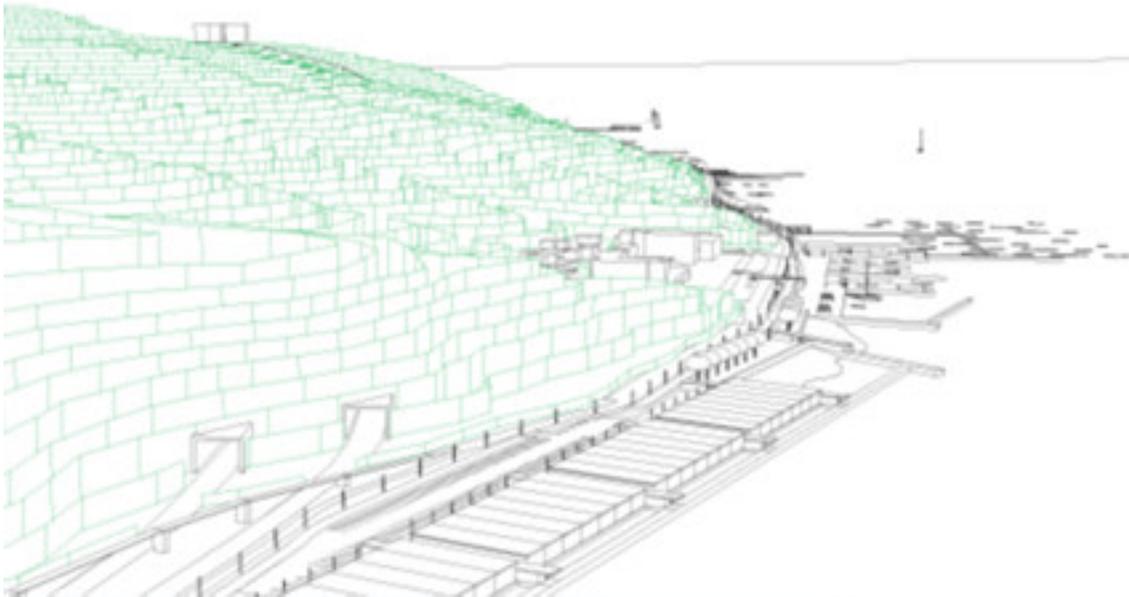

Izola

Vir:
http://www.hister.org/index.php?option=com_joomgallery&func=detail&id=209&Itemid=46

Žusterna.

Pod klifom in rtom Valičan.

Izolski „jadranski“ otok.

Piran

Katastrska občina Piran okrog I. 1887.

Kavarna v Benečanki v zač. 20. stol.
http://members.tripod.com/pirano_d_istria/id29.htm

Filobus v Piranu okrg. 1911
Vir: http://members.tripod.com/pirano_d_istria/id29.htm

Most pred Mandračem
Vir: http://members.tripod.com/pirano_d_istria/id29.htm

Portorož

SIMBIOZA PORTOROŽ / LUCIJA

- Ureditev neizrabljenih površin
- Uporaba obstoječega programa
- Krepitev kvalitet prostora

Portorož, letovišče
+
Lucija, mesto

- Revitalizacija skladišč soli
- Ureditev plaže
- Načrtna izraba zaledja
- Ureditev marine

KAKOVOSTI PORTOROŽA

- Tradicija
- Kultura
- Pestrost

PREPLET

Plaža
umik večjih volumnov
lažji program (tuš, wc, pjača...)

Pas hotelov
povečanje prehodnosti
v zaledje

Zaledje
oživitev
(welnes, parki, sadovnjaki...)

Marina
večji volumni
(trgovine, hale, dvorane...)

Skladišča + jadralski klub
kampus
delavnice, fakultete,
gastronomija...

Športni center Marina
navezava na morje
vrhunski športni center

Vir:
http://www.hister.org/index.php?option=com_joomgallery&func=detail&id=377&Itemid=46

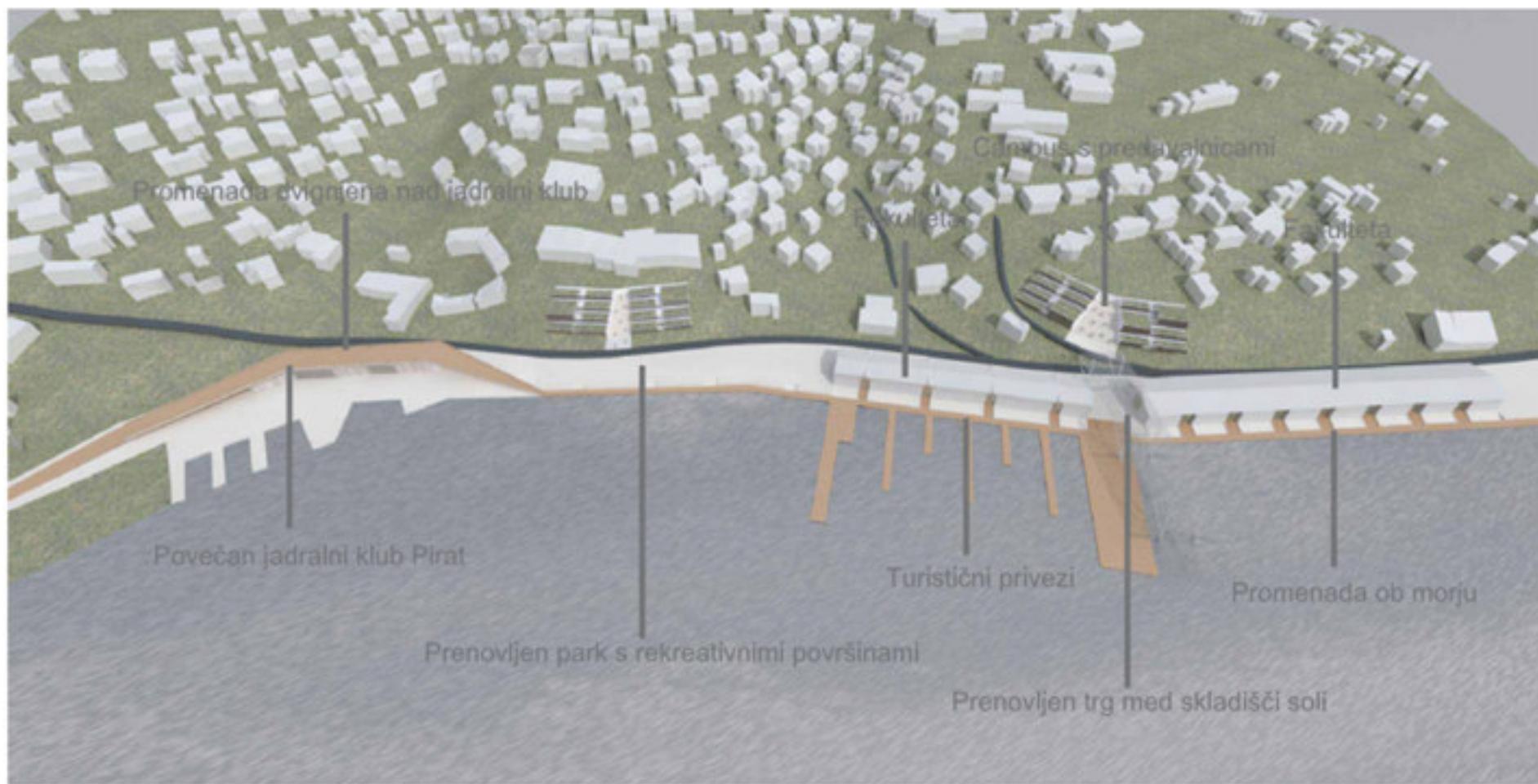

20. avgusta 1910 je bil odprt eden najlepših hotelov na jadranski obali, Hotel Palace. Zablestel je v vsem svojem blišču s 175 sobami, veliko jedilnico oz. večnamensko dvorano, veliko odprto teraso, luksuzno sprejemnico z veliko sliko Glauca Cambona, saloni za branje ter igre. S hotelom so bili s hodniki povezani prostori za blatne kopeli – terme in bazenom z morsko vodo. Celoten zdraviliški kompleks pa je bil opremljen z najsodobnejšimi terapevtskimi pripomočki tistega časa. Pred hotelom je bilo urejeno novo peščeno kopališče z 200 kabinami, nanizanimi v obliki polkroga. Kopališko arhitekturo je projektiral ugledni tržaški arhitekt Lodovico Braidotti. Ponovno oživitev (novo podobo in rekonstrukcijo; obdržal je znano staro fasado) je Palace doživel oktobra, leta 2008. Preimenoval se je v Kempinski Palace Portorož, ima pet zvezdic superior.

Leta 1913 se je v Portorožu zdravilo približno 7.000 gostov, Portorož je začel pridobivati mednarodni značaj in sloves. Obe svetovni vojni sta razvoj kraja upočasnili, razcvet se je ponovno začel po letu 1954, ko so obnovili terme v starem hotelu Palace. Leta 1975 so Terme Palace pridobile tudi status naravnega zdravilišča. Deset let kasneje so bile zgrajene nove Terme Talasoterapija Portorož, vezane na štiri hotele, ki so svojo ponudbo v zadnjih letih še dopolnili, izpopolnili in osvežili.

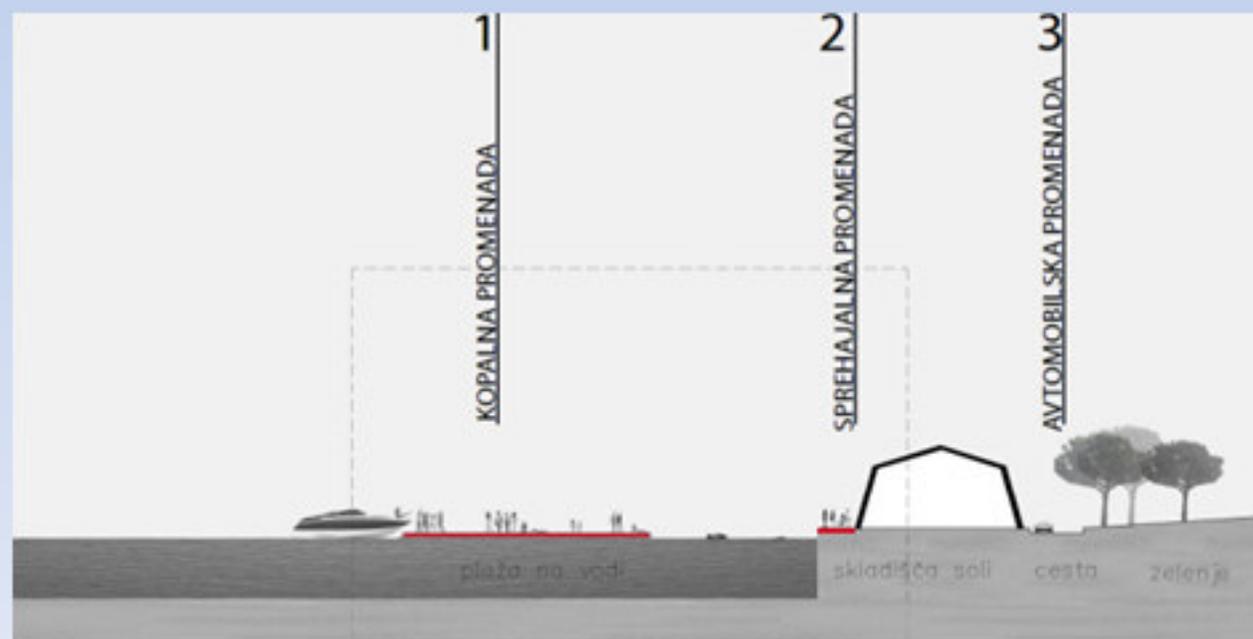
Vir: <http://www.portoroz.si/portoroz-nekoc-in-danes>

Novi centri dogajanja

Vir: http://secovlje-fazan.blogspot.com/2010_03_01_archive.html

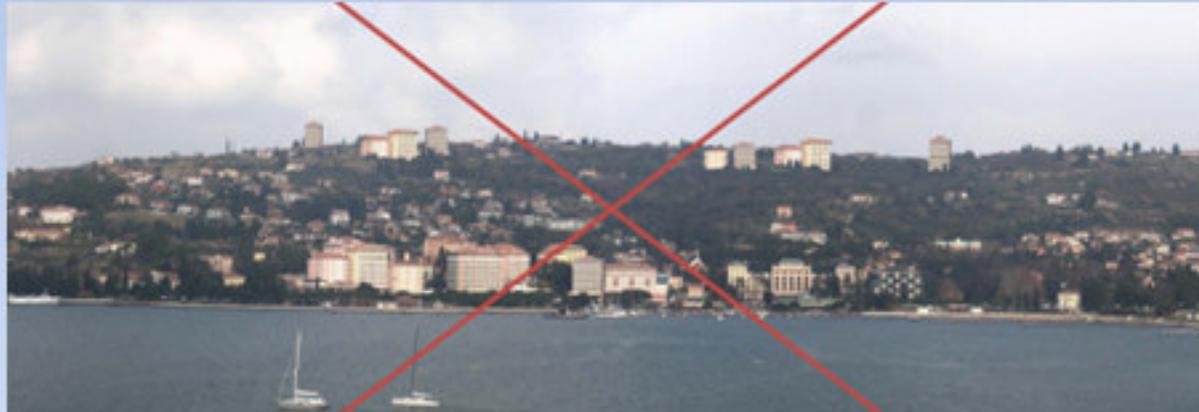

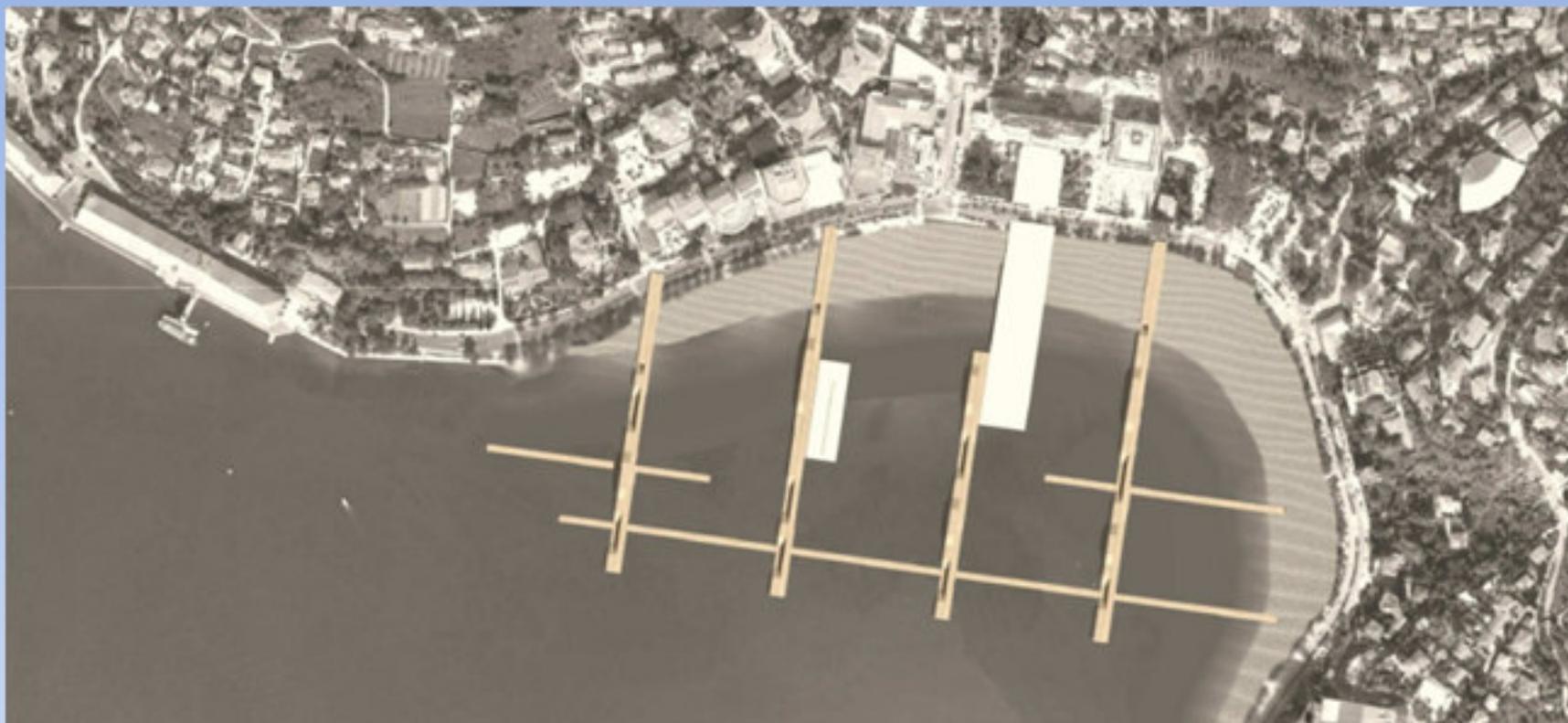
Skladišča soli
Stavbe v zaledju se umaknejo in odprejo tesni prostor za skladišči

Portorož

Portoroška plaža, pas hotelov in zaledje
Plaža je očičena in lahko gosti nov program, pas hotelov ima več javnih in prehodnih površin, v zaledju nova turistična infrastruktura.

Vir: Arhitekturna delavnica, Portorož 2011.

Maketa možnega golf igrišča pri Sečovljah.

Vir posnetka:

http://rkg.gov.si/GERK/WebViewer/#highlight&map_x=392968&map_y=37476&map_sc=7142&layers=DOF,REZ1250,REZ125,REZ15,RPEKatasterDMR,DKN,CebelnjakiPasa,VVO_1_DR_GZS,VVO_2012_IZRACUN

razmislimo

